

5. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ* ΑΔΙΔΑΚΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Κείμενο 1ο

Λεωκράτης δὲ τούτων οὐδενὸς φροντίσας, συσκευασάμενος ἃ εἶχε χρήματα, μετὰ τῶν οἰκετῶν ἐπὶ τὸν λέμβον κατεκόμισε, τῆς νεῶς ἤδη περὶ τὴν ἄκτὴν ἐξορμούσης, καὶ περὶ δειλίην ὀψίαν αὐτὸς μετὰ τῆς ἐταίρας Εἰρηνίδος κατὰ μέσην τὴν ἄκτὴν διὰ τῆς πυλίδος ἐξελθὼν πρὸς τὴν ναῦν προσέπλευσε καὶ ὄχετο φεύγων, οὔτε τοὺς λιμένας τῆς πόλεως ἐλεῶν ἐξ ὧν ἀνήγετο, οὔτε τὰ τείχη τῆς πατρίδος αἰσχυνόμενος ὡς τὴν φυλακὴν ἔρημον τὸ καθ' αὐτὸν μέρος κατέλιπεν· οὐδὲ τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ σωτήρος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς σωτείρας ἀφορῶν καὶ προδιδοὺς ἐφοβήθη, οὓς αὐτίκα σώσοντας ἑαυτὸν ἐκ τῶν κινδύνων ἐπικαλεῖται.

Λυκούργου Κατὰ Λεωκράτους § 17

Λεξιλόγιο

τῆς νεῶς : γεν. του ουσ. ναῦς

ἀφορῶ : αποστρέφω το βλέμμα

αὐτίκα : αμέσως

A. Λεωκράτης δὲ τούτων ... τὸ καθ' αὐτὸν μέρος κατέλιπεν: Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1.1. Να γράψετε ὅλα τα ουσιαστικά τρίτης κλίσης του κειμένου στη σωστή θέση του παρακάτω πίνακα και να συμπληρώσετε την ίδια πτώση στον ἄλλο αριθμό.

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομ.		
Γεν.		
Δοτ.		
Αιτ.		

* Μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως κριτήρια με **επιλογή** των ασκήσεων, ὥστε να προσαρμόζονται στο στόχο του διδάσκοντος και στο χρόνο που μπορεί να διατεθεί. Υπενθυμίζεται ὅτι ἡ βαθμολογία στο αἰδίδακτο είναι: Μετάφραση 20 μονάδες, Γραμματική 10 μονάδες, Συντακτικό 10 μονάδες.

- 1.2. Να αναγνωρίσετε τους ρηματικούς τύπους σε χρόνο αόριστο (α΄, β΄, ενεργ., μέσο, παθητικό) να τους τοποθετήσετε στην ανάλογη θέση του πίνακα και να συμπληρώσετε τα κενά. Στις μετοχές και τα απαρέμφατα να γράψετε το β΄ ενικό πρόσωπο των εγκλίσεων.

Αόριστος					
Οριστική	Υποτακτ.	Ενκτική	Προστακτ.	Απαρέμφ.	Μετοχή

- 1.3. α) προσέπλευσε: Να γράψετε το β΄ ενικό και πληθυντικό του ενεστώτα, παρατατικού και μέλλοντα οριστικής.
 β) προδιδούς: Να γράψετε το β΄ ενικό και πληθυντικό του ενεστώτα, παρατατικού και αορίστου β΄ οριστικής.

- B.** 2.1. Να γράψετε τους εμπρόθετους προσδιορισμούς του κειμένου και να τους χαρακτηρίσετε συντακτικώς.
 2.2. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις μετοχές του κειμένου.

Κείμενο 2ο

Οὗτος γὰρ, ὅτ' ἐπεδήμει ἐνθάδε, πρῶτον μὲν εἰς τὸ δεσμοτήριον ὡς κλέπτῃς ὢν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀπήχθη, τότε δὲ ἀφεθεὶς μεθ' ἑτέρων τινῶν ὑπὸ τῶν ἑνδεκα, οὓς δημοσίᾳ ἅπαντας ὑμεῖς ἀπεκτείνετε, πάλιν ἀπογραφεὶς εἰς τὴν βουλὴν κακουργῶν, ὑποχωρῶν ὄχητο καὶ οὐχ ὑπήκουσεν, ἀλλ' ἀπ' ἐκείνου ἑπτακαίδεκα ἐτῶν Ἀθήναζε οὐκ ἀφίκετο, πλὴν ἐπειδὴ Νικόστρατος ἀπέθανε. Καὶ ὑπὲρ μὲν ὑμῶν οὔτε στρατεῖαν οὐδεμίαν ἐστράτευται οὔτε εἰσφορὰν οὐδεμίαν εἰσενήνοχε, πλὴν εἴ τι ἄρα ἐξ ὅτου τῶν Νικοστράτου ἡμφεσβήτησεν, οὔτ' ἂν οὐδὲν ὑμῖν λειλιτούργηκεν.

Ἰσαίου Περὶ τοῦ Νικοστράτου κλήρου §§ 28-29

Λεξιλόγιο

ἀπάγομαι: οδηγούμαι

ἀπογραφεὶς κακουργῶν: αφού κατηγορήθηκε ως κακοποιός

ὑποχωρῶν ὄχητο: δραπέτευσε

ἀμφισβητῶ: εγγίρω αξιώσεις, διεκδικῶ

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1.1. Να τοποθετήσετε τα ρήματα που δίνονται στη σωστή θέση του πίνακα Α και να συμπληρώσετε στον πίνακα Β το ίδιο πρόσωπο και αριθμό στους χρόνους που ζητούνται.

ἀπήχθη, ἀγαπᾶ, ἐπεδήμει, ἀφίκετο, εἰσενήνοχε, ἀπεκτείνετε

A	B	
ενεστώς	παρατ.	αόρ. α΄
παρατ.	ενεστώς	αόρ. α΄
αόρ. α΄	μέλλον	πρkm.
αόρ. β΄	μέλλον	πρkm.
παθ. αόρ.	ενεστώς	μέλλον
πρkm.	ενεστώς	αόρ. β΄

1.2. ἀφεθεὶς: Να γράψετε το β΄ ενικό και β΄ πληθυντικό πρόσωπο του ίδιου χρόνου σε όλες τις εγκλίσεις.

- B. 2.1.** Να γράψετε τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου και να τις χαρακτηρίσετε.
- 2.2.** Να γράψετε τα αντικείμενα όλων των ρημάτων και ρηματικών τύπων και να διακρίνετε από αυτά τα σύστοιχα.

Κείμενο 3ο

Τούτων τοίνυν οὕτως ἐχόντων οὐκ ὀλίγω μοι παρὰ γνώμην ἠύρεθη τὰ ἐνταῦθα πράγματα ἔχοντα. Κατέπλευσα μὲν γὰρ ὡς ἐπαινεθησόμενος ὑπὸ τῶν ἐνθάδε προθυμίας τε ἔνεκα καὶ ἐπιμελείας τῶν ὑμετέρων πραγμάτων πυθόμενοι δέ τινές με ἦκοντα τῶν τετρακοσίων ἐξήτουν τε παραχοῆμα, καὶ λαβόντες ἤγαγον εἰς τὴν βουλήν. Εὐθὺς δὲ παραστάς μοι Πείσανδρος «ἄνδρες» ἔφη «βουλευταί, ἐγὼ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐνδεικνύω ὑμῖν σίτον τε εἰς τοὺς πολεμίους εἰσαγαγόντα καὶ κωπέας». Καὶ τὸ πρᾶγμα ἤδη πᾶν διηγείτο ὡς ἐπέπρακτο. Ἐν δὲ τῷ τότε τὰ ἐναντία φρονοῦντες δηλοὶ ἦσαν ἤδη οἱ ἐπὶ στρατιᾶς ὄντες τοῖς τετρακοσίοις. Κἀγὼ θόρυβος γὰρ δὴ τοιοῦτος ἐγίγνετο τῶν βουλευτῶν καὶ ἐπειδὴ ἐγίγνωσκον ἀπολούμενος, εὐθὺς προσπηδῶ πρὸς τὴν ἐστίαν καὶ λαμβάνομαι τῶν ἱερῶν. Ὅπερ μοι καὶ πλείστου ἄξιον ἐγένετο ἐν τῷ τότε εἰς γὰρ τοὺς θεοὺς ἔχοντα ὀνειδίη οὗτοί με μᾶλλον τῶν ἀνθρώπων εἰκόασι κατελεῆσαι, βουλευθέντων τε αὐτῶν ἀποκτεῖναι με οὗτοι ἦσαν οἱ διασώσαντες.

Ἄνδοκίδου Περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου §§ 13-15

Σημείωση: Η μετάφραση και οι ερωτήσεις αναφέρονται στο χωρίο: *Εὐθὺς δὲ παραστάς μοι ... οὗτοι ἦσαν οἱ διασώσαντες* §§ 14-15.

Λεξιλόγιο

οὐκ ὀλίγω μοι παρὰ γνώμην ἠύρεθη: πολύ διαφορετικά απ' ὅ,τι ἤθελα

ἐνδεικνύω: καταγγέλλω

οἱ ἐπὶ στρατιᾶς: οἱ επικεφαλῆς του στρατοῦ

πλείστου ἄξιον ἐγένετο: με βοήθησε περισσότερο από καθετί

εἰς τοὺς θεοὺς ἔχοντα ὀνειδίη: αν και τους θεοὺς εἶχα προσβάλει

οὗτοί με μᾶλλον τῶν ἀνθρώπων εἰκόασι κατελεῆσαι: (αυτοί) φάνηκαν πιο ελεήμονες απέναντί μου από τους ανθρώπους

A. Να μεταφράσετε το χωρίο: *Εὐθύς δὲ παραστάς μοι ... οὗτοι ἦσαν οἱ διασώσαντες.*

.....
.....

B. 1.1. α) *παραστάς*: Να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο ενεστώτα και αορίστου β' σε όλες τις εγκλίσεις.

.....

β) *ἀπολούμενος*: Να γράψετε τις μετοχές όλων των χρόνων.

.....

γ) *ἐγίγνωσκον, ἐπέπρακτο*: Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο σε όλους τους χρόνους της οριστικής.

.....

1.2. α) Να υπογραμμίσετε τις αναφορικές και δεικτικές αντωνυμίες του κειμένου και να γράψετε τα τρία γένη τους στον αριθμό και την πτώση που βρίσκονται.

.....

β) *πλείστου, μᾶλλον*: Να γράψετε τους τύπους που δίνονται στους άλλους βαθμούς.

.....

B. 2.1. «ἄνδρες» ἔφη «βουλευταί, ἐγὼ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐνδεικνύω ὑμῖν σίτον τε εἰς τοὺς πολεμίους εἰσαγαγόντα καὶ κοπέας»: Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από το ρήμα «εἶπε».

2.2. «Ἐν δὲ τῷ τότε τὰ ἐναντία ... λαμβάνομαι τῶν ἱερῶν»: Να κάνετε λεπτομερή συντακτική ανάλυση του χωρίου.

Κείμενο 4ο

Ὁ γὰρ πατήρ οὐμὸς ἐπὶ προικὶ ἐγγνησάμενος τὴν ἐμὴν μητέρα συνώκει, τὸν δὲ κληρὸν τούτων καρπουμένων οὐκ εἶχεν ὅπως εἰσπράξαιτο Ὅτε γὰρ περὶ αὐτοῦ λόγους ἐποιήσατο τῆς μητρὸς κελευούσης, οὗτοι ταῦτα αὐτῷ ἠπειλήσαν, αὐτοὶ ἐπιδικασάμενοι αὐτὴν ἔξειν, εἰ μὴ βούλοιτο αὐτὸς ἐπὶ προικὶ ἔχειν. Ὁ δὲ πατήρ, ὥστε τῆς μητρὸς μὴ στερηθῆναι,

καὶ δις τοσαῦτα χρήματα εἶασεν ἂν αὐτοὺς καρποῦσθαι. Καὶ τοῦ μὲν τὸν πατέρα μὴ ἐπεξελεθεῖν ὑπὲρ τούτων τοῦτό ἐστι τὸ αἴτιον μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κορινθιακὸς πόλεμος ἐγένετο ἐν ᾧ ἐγὼ κάκεινος στρατεύεσθαι ἠναγκαζόμεθα, ὥστε οὐδετέρῳ ἂν ἡμῶν δίκην ἐξεγένετο λαχεῖν.

Ἰσαίου Περὶ τοῦ Ἀριστάρχου κλήρου §§ 19-20

Λεξιλόγιο

ἐπὶ προικὶ ἐγγυησάμενος: αφού πήρε προίκα αρραβωνιάστηκε

ἐπιδικάζομαι: καταφεύγω στο δικαστήριο για να βρω το δίκιο μου, απαιτώ δικαστικῶς, εγείρω αγωγή

τοῦ μὴ ἐπεξελεθεῖν: για το ότι δεν άσκησε αγωγή

ἐκγίγνεται: ἔξεστι

λαγχάνω δίκην τινί: ενάγω κάποιον στο δικαστήριο

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1.1. ὁ πατήρ, τῆς μητρός, ταῦτα, ᾧ, ἡμῶν, ἐγώ, τὸν πατέρα, τοσαῦτα, τούτων, χρήματα: Να μεταφέρετε τους τύπους από τον ενικό στον πληθυντικό και αντίστροφα, στην πτώση που βρίσκονται. Στις προσωπικές αντωνυμίες θα διατηρήσετε το ίδιο πρόσωπο και τις υπόλοιπες το ίδιο γένος.

1.2. Να μεταφέρετε τα ρήματα και ρηματικούς τύπους του αορίστου στον ίδιο τύπο του ενεστώτα.

B. 2.1. Να γράψετε τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου και να τις χαρακτηρίσετε.

2.2. ἐγγυησάμενος, κελευούσης, ἐπεξελεθεῖν, ἔξειν, λαχεῖν: Να αναγνωρίσετε συντακτικῶς τις λέξεις.

Κείμενο 5ο

Πολὺ δέ μοι προσήκει ταῦτα μᾶλλον ἐκείνων καὶ τῷ γένει συνηθέστερά ἐστι. Τάδε γὰρ οὐ ψευσαμένῳ μοι λαθεῖν οἶόν τ' ἐστι τοὺς γε πρεσβυτέρους ὑμῶν ὅτι ὁ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς πάππος Λεωγόρας στασιάσας πρὸς τοὺς τυράννους ὑπὲρ τοῦ δήμου, ἔξδὸν αὐτῷ διαλλαχθέντι τῆς ἔχθρας καὶ γενομένῳ κηδεστῇ ἄρξαι μετ' ἐκείνων τῶν

ἀνδρῶν καὶ τῆς πόλεως, εἴλετο μᾶλλον ἐκπεσεῖν μετὰ τοῦ δήμου καὶ φεύγων κακοπαθεῖν μᾶλλον ἢ προδότης αὐτοῦ καταστήναι. ὥστ' ἔμοιγε καὶ διὰ τὰ τῶν προγόνων ἔργα εἰκότως ὑπάρχει δημοτικῶ εἶναι, εἴπερ τι ἄλλὰ νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. ὧν καὶ ἔνεκα εἰκὸς ὑμᾶς, ἐὰν χρηστὸς ὦν ἀνὴρ εἰς ὑμᾶς φαίνωμαι, προθυμότερόν μου ἀποδέχεσθαι τὰ πραττόμενα.

Ἄνδοκίδου Περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου § 26

Λεξιλόγιο

οὐ ψευσαμένω μοι λαθεῖν οἷόν τ' ἔστι: δεν είναι δυνατόν να λέω ψέματα για να εξαπατήσω

ἐκπεσεῖν: να εξοριστεί

διαλλαχθέντι τῆς ἔχθρας: αφού συμφιλιωθεί

δημοτικός: δημοκρατικός

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1.1. Να τοποθετήσετε στη σωστή θέση του πίνακα τα επίθετα και τα επιρρήματα του κειμένου και να συμπληρώσετε τους άλλους βαθμούς:

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός

1.2. ψευσαμένω, λαθεῖν, ἄρξαι, διαλλαχθέντι, ἐκπεσεῖν, φεύγων, καταστήναι, ἀποδέχεσθαι: Να γράψετε τους ίδιους τύπους στους άλλους χρόνους.

B. 2.1. Να χαρακτηρίσετε συντακτικῶς α) τις δοτικές του κειμένου, β) τους β' ὀρους σύγκρισης, γ) ἔξόν: να αναγνωρίσετε συντακτικῶς τη μετοχή και τους ὀρους της πρότασης που συνδέονται μ' αυτήν.

2.2. Στην τελευταία περίοδο που σας δόθηκε α) να χαρακτηρίσετε την πρόταση που εισάγεται με το «ὧν», β) να γράψετε τον υποθετικό

λόγο, να τον χαρακτηρίσετε και να τον μετατρέψετε ώστε να δηλώνει την απλή σκέψη.

Κείμενο 60

Τὸν λόγον οὖν τοῦτον οὐκ ἐπαινῶ. Φημί γάρ, ὧ Ἀθηναῖοι, πολέμου μὲν ὄντος ἄνδρα στρατηγὸν τῇ πόλει τε εὖνουν εἰδότα τε ὅ τι πράττει, λανθάνοντα δεῖν τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξαπατῶντα ἄγειν ἐπὶ τοὺς κινδύνους, εἰρήνης δὲ πέρι πρεσβεύοντας κοινῆς τοῖς Ἕλλησιν, ἐφ' οἷς ὄρκοι τε ὁμοσθήσονται στήλαι τε σταθήσονται γεγραμμένοι, ταῦτα δὲ οὔτε λαθεῖν οὔτε ἐξαπατῆσαι δεῖν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπαινεῖν ἢ ψέγειν, εἰ πεμφθέντες αὐτοκράτορες ἔτι ἀποδώσομεν ὑμῖν περὶ αὐτῶν σκέψασθαι. Βουλευσασθαι μὲν οὖν ἀσφαλῶς χρὴ κατὰ δύναμιν, οἷς δ' ἂν ὁμόσωμεν καὶ συνθώμεθα, τούτοις ἐμμένειν.

Ἄνδοκίδου Περὶ τῆς εἰρήνης § 34

Λεξιλόγιο

τῇ πόλει τε εὖνουν εἰδότα τε ὅ τι πράττει: που είναι αφοσιωμένος στην πόλη και γνωρίζει τι να κάνει

πρεσβεύω: είμαι πρεσβευτής, διαπραγματεύομαι ως πρεσβευτής

αὐτοκράτορες (για πρέσβεις): αυτοί που έχουν πλήρη, απόλυτη εξουσία

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1.1. α) *Τὸν λόγον οὖν τοῦτον οὐκ ἐπαινῶ*: Να μεταφέρετε την πρόταση στον παρατατικό, μέλλοντα και αόριστο.

β) Να ξαναγράψετε την παρακάτω πρόταση μεταφέροντας τους κλιτούς τύπους από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό: *φημί γάρ ἄνδρα στρατηγὸν τῇ πόλει τε εὖνουν εἰδότα τε ὅ τι πράττει, λανθάνοντα δεῖν τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων.*

1.2. Να τοποθετήσετε τις παρακάτω λέξεις στη σωστή θέση του πίνακα Α και να συμπληρώσετε τα κενά στον πίνακα Β με τους τύπους που ζητούνται: *ὁμώσομεν, ἐμμένειν, συνθώμεθα, σταθήσονται, σκέψασθαι*

A	B			
απαρέμφατο ενεστώτα	απαρέμφατο μέλλοντα	απαρέμφατο αορίστου	απαρέμφατο παρακειμ.	οριστ. αορ. γ' πληθ. πρ.
απαρέμφατο αορίστου	απαρέμφατο ενεστώτα	απαρέμφατο μέλλοντα	απαρέμφατο παρακειμ.	οριστ. αορ. β' εν. πρ.
υποτ. αορ. α'	οριστ. αορ. α'	ευκτ. αορ. α'	οριστ. ενεστ.	ορ. παρατ.
υποτ. αορ. β'	οριστ. αορ. β'	ευκτ. αορ. β'	οριστ. ενεστ.	ορ. παρατ.
ορ. παθ. μελ.	ορ. ενεστ.	υποτ. ενεστ.	ευκτ. ενεστ.	ορ. αορ. β'

- B.** 2.1. α) Να γράψετε τα απρόσωπα ρήματα και ρηματικούς τύπους του κείμενου, να χαρακτηρίσετε τη συντακτική τους θέση στο κείμενο και να αναγνωρίσετε τα υποκείμενά τους.
- 2.1. β) *εἰ πεμφθέντες ... σκέψασθαι*: Να χαρακτηρίσετε την πρόταση, να αιτιολογήσετε τον τρόπο που εισάγεται και εκφέρεται και να χαρακτηρίσετε όλους τους όρους της.
- 2.2. *ὃ τι πράττη, ἐφ' οἷς ὄρκοι ... γεγραμμένοι, οἷς δ' ἂν ὁμώσομεν καὶ συνθώμεθα*»: Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις προτάσεις.

Κείμενο 7ο

Τούτων δ' ἔχόντων οὕτως, καὶ τῶν καιρῶν ὄντων τῇ πόλει τοιούτων ὁποίους τινὰς αὐτοὺς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι, ἐν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτείας εἴ τι κἀγὼ τυγχάνω γινώσκων, αἱ τῶν παρανόμων γραφαί. Εἰ δὲ καὶ ταύτας καταλύσετε ἢ τοῖς καταλύουσι ἐπιτρέψετε, προλέγω ὑμῖν ὅτι λήσετε κατὰ μικρὸν τῆς πολιτείας τισὶ παραχωρήσαντες. Εὖ γάρ ἴστε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσὶ πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία, διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχαί τοῖς τρόποις τῶν ἐφεστηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένους.

Αἰσχίνους Κατὰ Κτησιφῶντος §§ 5-6

Λεξιλόγιο

γραφὴ παρανόμων : καταγγελία για πρόταση παράνομου ψηφίσματος

τρόπος : συμπεριφορά, διάθεση

ἐφεστηκώς / ἐφεστώς : αυτός που κατέχει την εξουσία, ο επίσημος

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1.1. α) i. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α με τη γραμματική τους αναγνώριση στη στήλη Β.

A	B
πόλει	ουσιαστ. α' κλίσεως ενικού αρ.
τοιούτων	αόρ. αντων. πληθ. αρ.
τῆς πολιτείας	απόλυτο αριθμητικό
τυραννίδες	ουσιαστ. γ' κλίσεως ενικού αρ.
τοῖς νόμοις	δεικτική αντων. πληθ. αρ. γένους αρσεν.
ταύτας	αναφορική αντων. πληθ. αρ.
τι	ουσιαστ. γ' κλίσεως πληθ. αρ.
ἐν	ουσιαστ. β' κλίσεως πληθ. αρ.
ὁποίους	οριστική αντων. πληθ. αρ.
αὐτούς	ουσιαστ. α' κλίσεως πληθ. αρ.
ὑμεῖς	αόριστη αντων. ενικού αρ.
τισί	τακτικό αριθμητικό
	ερωτηματική αντωνυμία πληθ. αρ.
	προσωπική αντων. β' προσώπου
	δεικτική αντων. πληθ. αρ. θηλ.

α) ii. Να γράψετε τις αντωνυμίες στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού.

- β) *ὑπολείπεται, ὑπολαμβάνετε, λήσετε, τυγχάνω*: Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο σε όλους τους χρόνους της οριστικής.
- 1.2. α) *ἴστε*: Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο και χρόνο σε όλες τις εγκλίσεις και στον παρατατικό οριστικής.
- β) *ἐφεστηκότων*: Να γράψετε το γ' ενικό ενεστώτα και αορίστου β' σε όλες τις εγκλίσεις.
- B.** 2.1. α) *ἐχόντων, ὄντων, γινώσκων*: Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις μετοχές και να αναλύσετε τις δύο πρώτες σε ισοδύναμες δευτερεύουσες προτάσεις.
- β) Να γράψετε και να χαρακτηρίσετε τους υποθετικούς λόγους του κειμένου και να τους μετατρέψετε, ώστε να δηλώνουν το αντίθετο του πραγματικού.
- 2.2. *εὖ γὰρ ἴστε ... τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις*: Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις προτάσεις του χωρίου και όλους τους όρους τους.

Κείμενο 8ο

Τοσοῦτον δ' ἀπέχω τοῦ ποιῆσαι τι τῶν προσταττομένων, ὥστ' εἰ μηδὲν γίνοιτο τούτων μηδὲ βοηθείας μηδαμόθεν τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἀδικοῖεν ἡμᾶς, οἱ δὲ περιορῶεν, οὐδ' ἂν οὔτω μεταγνοίην, ἀλλὰ πάντας ἂν τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνους ὑπομείναμι πρὶν ποιήσασθαι τὰς ὁμολογίας ταύτας. Αἰσχυνθεῖην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἀμφοτέρων, εἴτε καταγνοίημεν τῶν προγόνων, ὡς ἀδίκως Μεσσηνίους ἀφείλοντο τὴν χώραν, εἴτε ἐκείνων ὀρθῶς κτησαμένων καὶ προσηκόντως ἡμεῖς παρὰ τὸ δίκαιον συγχωρήσαμεν τι περὶ αὐτῆς. Τούτων μὲν οὖν οὐδέτερον ποιητέον, σκεπτέον δ' ὅπως ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν πολεμήσομεν καὶ μὴ τοὺς εἰθισμένους ἐγκωμιάζειν τὴν πόλιν ἐλέγξομεν ψευδεῖς ὄντας, ἀλλὰ τοιούτους ἡμᾶς αὐτοὺς παρασχίσομεν ὥστε δοκεῖν ἐκείνους ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἰρηκέναι περὶ ἡμῶν.

Ἰσοκράτους Ἀρχίδαμος §§ 70-71

Λεξιλόγιο

μεταγινώσκω: αλλάζω γνώμη

πρὶν ποιήσασθαι τὰς ὁμολογίας ταύτας: παρὰ να υπογράψω τέτοιες συνθήκες

καταγινώσκω τινός (τι): κατηγορώ κάποιον (για κάτι)

- A.** Να μεταφράσετε το κείμενο.
- B.** 1.1. Να γράψετε τα ρήματα του κειμένου που βρίσκονται σε έγκλιση ευκτική και να τα μετατρέψετε στις άλλες εγκλίσεις (στον ίδιο χρόνο, πρόσωπο και αριθμό).
- 1.2. Να γράψετε τα επίθετα και τα επιρρήματα του κειμένου, σε όποιο βαθμό και αν βρίσκονται, και να συμπληρώσετε τα παραθετικά τους.
- B.** 2.1. α) Να γράψετε τις προτάσεις του κειμένου που εισάγονται i) με «ώστε» και ii) με «πρίν», να τις χαρακτηρίσετε και να αιτιολογήσετε τον τρόπο που εκφέρονται.
- β) Να χαρακτηρίσετε τη συντακτική θέση των γενικών του κειμένου.
- 2.2. Να γράψετε τους υποθετικούς λόγους του κειμένου (υπόθεση - απόδοση), να τους χαρακτηρίσετε και να τους μετατρέψετε, ώστε να δηλώνουν το πραγματικό.

Κείμενο 9ο

Καὶ πρῶτον μὲν τὴν πόλιν σποράδην καὶ κατὰ κόμας οἰκοῦσαν εἰς ταῦτόν συναγαγὼν τηλικαύτην ἐποίησεν ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων εἶναι μετὰ δὲ ταῦτα κοινὴν τὴν πατρίδα καταστήσας καὶ τὰς ψυχὰς τῶν συμπολιτευομένων ἐλευθερώσας ἐξ ἴσου τὴν ἄμιλλαν αὐτοῖς περὶ τῆς ἀρετῆς ἐποίησε, πιστεύων μὲν ὁμοίως αὐτῶν προέξειν ἀσκούντων ὥσπερ ἀμελούντων, εἰδὼς δὲ τὰς τιμὰς ἡδίους οὔσας τὰς παρὰ τῶν μέγα φρονούντων ἢ τὰς παρὰ τῶν δουλευόντων. Τοσούτου δ' ἐδέησεν ἀκόντων τι ποιεῖν τῶν πολιτῶν, ὥσθ' ὁ μὲν τὸν δῆμον καθίστη κύριον τῆς πολιτείας, οἱ δὲ μόνον αὐτὸν ἄρχειν ἡξίου, ἡγούμενοι πιστοτέραν καὶ κοινοτέραν εἶναι τὴν ἐκείνου μοναρχίαν τῆς αὐτῶν δημοκρατίας.

Ἰσοκράτους Ἑλένης ἐγκώμιον §§ 35-36

Λεξιλόγιο

πιστός (για πράγματα): ασφαλής

κοινός: αμερόληπτος, δίκαιος

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1.1. α) *καθίστη, ἐδέησεν, ἡξίου*: Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο του ενεστώτα σε όλες τις εγκλίσεις.

β) *συναγαγὼν, προέξειν, εἰδὼς, καταστήσας, εἶναι*: Να γράψετε τους ρηματικούς τύπους στους άλλους χρόνους τους.

1.2. α) *τὴν πόλιν τηλικαύτην ἐποίησε - τὰς τιμὰς ἡδίους οὔσας - ἀκόντων τῶν πολιτῶν*: Να μεταφερθούν όλοι οι κλιτοί τύποι των φράσεων από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό και αντίστροφα.

β) *ἡδίους, μέγα*: Να γράψετε i) τους ίδιους τύπους στους άλλους βαθμούς και ii) τις πλάγιες πτώσεις ενικού και πληθυντικού στο γένος και το βαθμό που δίνονται.

B. 2.1. Να γράψετε και να χαρακτηρίσετε τους ετερόπτωτους προσδιορισμούς του κειμένου.

2.2. α) Να βρείτε τα κατηγορούμενα του κειμένου και να τα γράψετε μαζί με τον όρο στον οποίο αποδίδονται.

β) Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις μετοχές του κειμένου.